

לשמוע קול תורה – פסוק השבוע

פרשת מטות

כל מטות ישראל

"אֶלֶף לַמֵּטָה אֶלֶף לַמֵּטָה לְכָל מַטּוֹת יִשְׂרָאֵל תִּשְׁלַחוּ לְצַבָּא" (במדבר לא, ד).

משה רבנו מצווה את ישראל לשלוח "אֶלֶף לַמֵּטָה אֶלֶף לַמֵּטָה", משמע שכל שבט צריך לשלוח אלף חיילים להתקפה על המדיינים שונאי ישראל. מהו אפוא פשר החזרה "לְכָל מַטּוֹת יִשְׂרָאֵל"? רש"י מבהיר: "לרבות שבט לוי", כלומר גם שבט לוי נדרש לשלוח חיילים להילחם במלחמה זו.

מה החידוש בדברי רש"י? וכי שבט לוי אינו אחד משבטי ישראל?

התשובה היא שבני לוי נבדלים מכל העם. הלוויים נועדו לשרת את העם בעבודתם בבית המקדש, ובמלחמת כיבוש הארץ הם לא הצטוו להילחם. על כן מדגישה התורה שבמלחמה זו נגד המדיינים, בשונה ממלחמת הכיבוש, גם הם נתבעים להשתתף במאמץ המשותף.

והשאלה עולה מאליה: מדוע פטרה התורה את בני לוי ממלחמת הכיבוש – ועם זאת חייבה אותם במלחמת מדיין?

תכליתה של מלחמת הכיבוש הייתה לכבוש את הארץ ולחלקה לנחלות לכל אחד מהשבטים. הואיל והלוויים לא קיבלו נחלה בארץ הם היו פטורים ממלחמה זו, שהרי אין זה הוגן לחייב אותם להילחם ולבסוף להשאירם בלא כלום. לעומת זאת בכל שאר המלחמות הקשורות בכלל ישראל, כגון מלחמת מדיין שנועדה להינקם משונאי ישראל, הלוויים חייבים להשתתף במאמץ הכללי ככל אחיהם.

וזהו הדין גם במלחמות ישראל של ימינו. מסירותם של הלוחמים נועדה להגן על כלל ישראל כולו, ועל כן כולם מחויבים לצאת למלחמה, כל ישראל כאיש אחד.

שאול דוד בוצ'קו